

Informatīvais ziņojums par Valsts ieņēmumu dienesta sniegto atbalstu Covid-19 krīzes pārvarēšanai

1. Ievads

Izpildot Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumu Nr. 676 “Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai” 25.¹ punktā noteikto Valsts ieņēmumu dienestam divas reizes mēnesī līdz attiecīgā mēneša piecpadsmitajam datumam un mēneša pēdējai dienai ziņot Ministru kabinetam par atbalsta pieprasījumu tendencēm un atteikumu iemesliem, lai izvērtētu atbalsta sistēmas pilnveidošanas nepieciešamību, Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) informē.

Turpinot komercdarbības atbalsta pasākumu īstenošanu Covid-19 (trešajā Covid-19 izplatības vilnī) izraisīto kaitējumu ietekmes mazināšanai, VID nodrošinājis atbalstu uzņēmumiem un to darbiniekiem, saimnieciskās darbības veicējiem, pašnodarbinātajiem un patentmaksātājiem, piešķirot un izmaksājot [algu subsīdijas atbalstus](#). Izmaksāti valsts atbalsta – [granta – maksājumi](#) uzņēmējiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai un [piešķirti nodokļu nomaksas termiņu pagarinājumi](#).

Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumos Nr. 676 “Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai”, kas nosaka grantu pieprasīšanas un izmaksas kārtību trešajā Covid-19 izplatības vilnī, publicēti 2021. gada 1. novembrī.

Tajā pašā datumā tika publicēti grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumos Nr. 675 “Noteikumi par atbalsta sniegšanu nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 krīzes apstākļos”, kas nosaka algu subsīdijas atbalstu pieprasīšanas un izmaksas kārtību trešajā Covid-19 izplatības vilnī.

VID nekavējoties uzsāka nepieciešamos sagatavošanās darbus: tika pasūtītas un veiktas izmaiņas informācijas sistēmās, noslēgts sadarbības līgums un izstrādāti nepieciešamie risinājumi datu apmaiņai ar Nacionālo veselības dienestu, sagatavoti un publicēti metodiskie materiāli, apmācīti darbinieki, organizētas apmācības nodokļu maksātājiem.

Lai mazinātu uzņēmēju, ko bija skāruši saimnieciskās darbības ierobežojumi, satraukumu, 2021. gada 22. novembrī, nesagaidot Eiropas Komisijas saskaņojumu, VID sāka pieņemt pieteikumus algu subsīdijas un grantu atbalstam un jau pirmajā dienā saņēma 2535 iesniegumus.

Sākot analizēt iesniegumus, kā arī uzklusot uzņēmēju jautājumus, VID secināja, ka virkne uzņēmēju, kas piesakās uz algu subsīdiju, nav uztvēruši būtisku atšķirību no Covid-19 izplatības otrajā vilnī sniegtā dīkstāves un algu subsīdijas atbalsta, proti, ka trešajā Covid-19 izplatības vilnī valsts kompensē pusi no atbalsta mēnesī darbiniekam aprēķinātā atalgojuma. Par minēto secinājumu tika informēta Ekonomikas ministrija, kas tiesiskās skaidrības nolūkā precizēja normatīvo regulējumu.

Ņemot vērā minēto, VID jau no pirmās iesniegumu atbalstam algu subsīdijai pieņemšanas dienas (2021. gada 22. novembris) individuāli informēja nodokļu

maksātājus (pa tālruni un Elektroniskās deklarēšanas sistēmā), ka darbinieki atbalstu saņems 50 % apmērā no vidējās bruto darba samaksas par 2021. gada trešo ceturksni tikai gadījumā, ja darbiniekiem bruto darba samaksa konkrētajos atbalsta sniegšanas mēnešos nebūs mazāka kā vidējā 2021. gada trešajā ceturksnī, un aicināja izvērtēt nepieciešamību precizēt darba devēja ziņojumu par atbalsta mēnesi.

Līdz 2022. gada 28. februārim darba devēji atsauc un atkārtoti iesniedza 1286 subsīdijas iesniegumus par to pašu taksācijas periodu, t.sk. 1008 iesniegumus par 2021. gada oktobri, 275 iesniegumus par 2021. gada novembri, divus iesniegumus par 2021. gada decembri, vienu iesniegumu par 2022. gada janvāri.

Savukārt gadījumos, kad nodokļu maksātāji precizēja darba devēja ziņojumu pēc lēmuma par atbalsta izmaksu pieņemšanas un par to informēja VID, izmaksājamā atbalsta apmērs tika pārrēķināts un veikta papildus izmaksa, ņemot vērā novēloti iesniegto precizēto darba devēja ziņojumu. Līdz 2022. gada 28. februārim VID saņēma 22 iesniegumus par pārrēķina veikšanu no 18 nodokļu maksātājiem. Pārrēķina rezultātā 38 darbiniekiem iepriekš izmaksātais atbalsts tika palielināts par 10,3 tūkst. EUR.

VID tādu pat pieeju piemēro arī gadījumos, ja nodokļu maksātājs apstrīd lēmumu par atbalsta izmaksu un apstrīdēšanas procesa laikā konstatē, ka nodokļu maksātājs ir iesniedzis precizētu darba devēja ziņojumu.

Eiropas Komisijas saskaņojums algu subsīdijas programmai tika saņemts 2021. gada 17. decembrī, grantu programmai – 2021. gada 16. decembrī. Tādējādi uz saskaņojuma saņemšanas brīdi VID jau bija iesniegti 21 576 algu subsīdijas iesniegumi un 8950 grantu iesniegumi, kas ir ap 90 % no visiem saņemtajiem iesniegumiem.

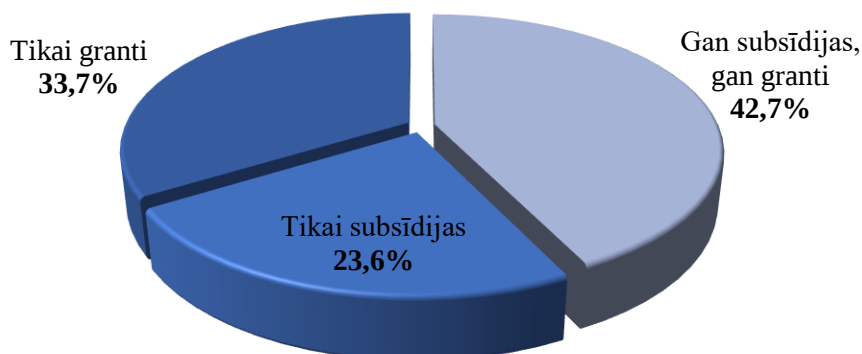
Pēc Eiropas Komisijas saskaņojuma saņemšanas algu subsīdijas programmai, apzinoties sabiedrības lielo interesi, VID būtiski pārskatīja darba organizāciju, kas ļāva pirmajās astoņās darba dienās (periodā no 20. decembra līdz 30. decembrim) VID izskatīt 78,2 %, t.i., 14 237 algu subsīdijas iesniegumus.

Savukārt pēc Eiropas Komisijas saskaņojuma saņemšanas grantu programmai VID pirmajās astoņās darba dienās izskatīja 20,3 %, t.i., 1938 grantu iesniegumus. Mazāks izskatīto iesniegumu īpatsvars ir skaidrojams ar to, ka grantu iesniegumus varēja sākt izskatīt tikai pēc tam, kad bija pieņemts lēmums par atbalsta algu subsīdijai izmaksu.

2. VID sniegtais atbalsts uzņēmējiem

Līdz 2022. gada 28. februārim atbalsta piešķiršanai saņemti 36 656 iesniegumi, t.sk. 25 479 iesniegumi subsīdijas atbalsta piešķiršanai un 11 177 iesniegumi granta piešķiršanai. Atbalsts izmaksāts, pamatojoties uz 25 509 iesniegumiem (subsīdijas atbalsts – pēc 17 315 iesniegumiem, granti – pēc 8 194 iesniegumiem). Pamatojoties uz 5 936 darba devēju 15 141 iesniegumu, 6 947 iesniegumi novirzīti subsīdijas atbalsta izmaksai, bet 8 194 iesniegumi – granta izmaksai. Jāatzīmē, ka lielākajai daļai darba devēju izmaksai novirzīti gan subsīdijas, gan granta atbalsta piešķiršanai iesniegtie iesniegumi (skatīt 1.attēlu).

**Darba devēju, uz kuru iesniegumu pamata izmaksāts
atbalsts, skaita sadalījums pēc izmaksātā atbalsta veida**

No nodokļu maksātājiem, kuru uzņēmējdarbības forma ir biedrība vai nodibinājums, saņemti 169 iesniegumi, t.sk. no 43 nodokļu maksātājiem saņemti 76 iesniegumi subsīdijas atbalsta piešķiršanai un no 55 nodokļu maksātājiem 93 iesniegumi grantu piešķiršanai 875,37 tūkst. EUR apmērā.

Atbalstu izmaksas veiktas, pamatojoties uz 129 nodokļu maksātāju iesniegumiem, t.sk.:

- pamatojoties uz 35 nodokļu maksātāju 61 iesniegumu, 256 fiziskajām personām izmaksāti 450 subsīdijas atbalsti 147,81 tūkst. EUR apmērā;
- 41 nodokļu maksātājam, pamatojoties uz 68 iesniegumiem, piešķirti granti 351,51 tūkst. EUR apmērā.

3. VID paveiktais subsīdijas atbalsta saņemšanai

Laikā no 2021. gada 22. novembra līdz 2022. gada 28. februārim saņemti 25 479 subsīdijas piešķiršanas iesniegumi, t.sk.:

- 9 321 darba devēju iesniegums;
- 14 696 pašnodarbināto personu iesniegumi;
- 1 462 patentmaksātāju iesniegumi.

1. tabula

Līdz 2022. gada 28. februārim saņemtie darba devēju iesniegumi subsīdijas atbalstiem par periodu no 2021. gada 1. oktobra

Darba devēja pamatdarbības veids (NACE 2. redakcijas pirmā līmeņa (sekcijas) kods)	Darba devēju skaits*	Iesniegumu skaits	Pieprasīto atbalstu skaits	Atbalstam pieteikto darba ņēmēju skaits*
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts (G)	1 972	4 029	21 252	12 648
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I)	804	1 707	17 691	9 040
Citi pakalpojumi (S)**	568	1 213	2 671	1 528
Māksla, izklaide un atpūta (R)	429	1 020	9 661	3 263
<i>t.sk. Azartspēles un derības</i>	7	38	6 633	1 759
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi (M)	196	324	741	455
Izglītība (P)	151	281	534	346

Darba devēja pamatdarbības veids (NACE 2. redakcijas pirmā līmeņa (sekcijas) kods)	Darba devēju skaits*	Iesniegumu skaits	Pieprasīto atbalstu skaits	Atbalstam pieteikto darba ņēmēju skaits*
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (N)	133	241	1 034	676
Operācijas ar nekustamo īpašumu (L)	103	189	755	444
Transports un uzglabāšana (H)	95	166	555	339
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)	49	81	383	218
Veselība un sociālā aprūpe (Q)	39	65	435	259
Mājsaimniecību kā darba devēju darbība; pašpatēriņa preču ražošana un pakalpojumu sniegšana individuālajās mājsaimniecībās (T)	2	5	6	3
Kopā	4 513	9 321	55 718	28 432

* Statistika apkopota pēc iesniegumā norādītā nodokļu maksātāja pamatdarbības veida. Iesnieguma iesniedzējs var mainīt pamatdarbības veidu, tādējādi var iesniegt iesniegumus atbalsta piešķiršanai, norādot atšķirīgu pamatdarbības veidu.

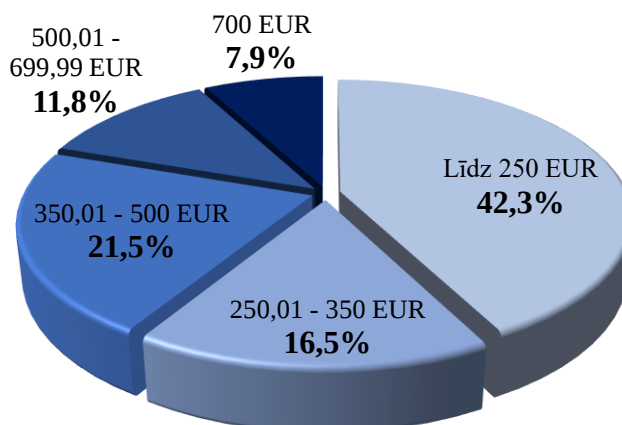
** Frizieru un skaistumkopšanas pakalpojumi, fiziskās labsajūtas uzlabošanas pakalpojumi u.c.

Līdz 2022.gada 28.februārim par periodu no 2021.gada 1.oktobra subsīdiju atbalsti izmaksāti 18 427,34 tūkst. EUR apmērā pēc 17 315 iesniegumiem, t.sk.:

- 16 785,49 tūkst. EUR pēc 6 947 darba devēju iesniegumiem;
- 1 401,36 tūkst. EUR pēc 9 402 pašnodarbināto personu iesniegumiem;
- 240,48 tūkst. EUR pēc 966 patentmaksātāju iesniegumiem.

2. attēls

Līdz 2022.gada 28. februārim pēc darba devēju iesniegumiem izmaksāto subsīdijas atbalstu sadalījums pēc to apmēra par periodu no 2021.gada 1.oktobra

**Līdz 2022.gada 28.februārim izmaksātie subsīdijas atbalsti pa nozarēm
pēc darba devēju iesniegumiem par periodu no 2021.gada 1.oktobra**

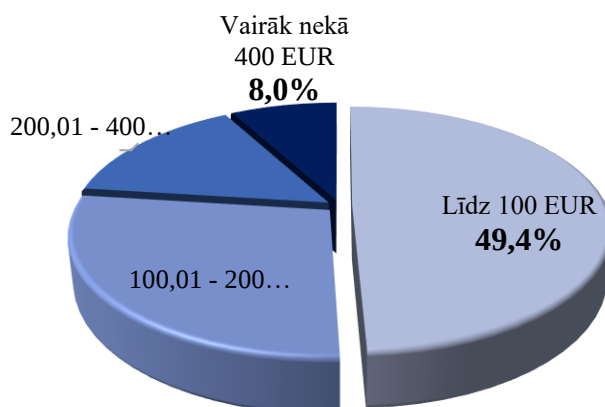
Darba devēja pamatdarbības veids (NACE 2. redakcijas pirmā līmeņa (sekcijas) kods)	Darba devēju skaits*	Iesniegumu skaits	Izmaksāto atbalstu skaits	Atbalstu saņēmušo darba devēju skaits*	Izmaksāto atbalstu kopsumma (tūkst. EUR)
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts (G)	1 772	3 017	20 147	11 954	6 687,99
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I)	735	1 385	16 469	8 536	4 981,76
Citi pakalpojumi (S)**	513	869	2 380	1 369	435,18
Māksla, izklaide un atpūta (R)	392	808	9 278	3 116	3 614,14
<i>t.sk. Azartspēles un derības</i>	7	38	6 556	1 732	2 840,94
Izglītība (P)	132	214	432	270	104,49
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (N)	111	183	932	622	360,59
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi (M)	96	158	409	237	138,90
Operācijas ar nekustamo īpašumu (L)	72	118	562	334	174,10
Transports un uzglabāšana (H)	56	91	234	157	53,70
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)	39	59	335	188	99,68
Veselība un sociālā aprūpe (Q)	28	42	391	231	134,28
Mājsaimniecību kā darba devēju darbība; pašpatēriņa preču ražošana un pakalpojumu sniegšana individuālajās mājsaimniecībās (T)	2	3	5	3	0,69
Kopā	3 935	6 947	51 574	26 345	16 785,49

* Statistika apkopota pēc iesniegumā norādītā nodokļu maksātāja pamatdarbības veida. Iesnieguma iesniedzējs var mainīt pamatdarbības veidu, tādējādi var iesniegt iesniegumus atbalsta piešķiršanai, norādot atšķirīgu pamatdarbības veidu.

** Frizieru un skaistumkopšanas pakalpojumi, fiziskās labsajūtas uzlabošanas pakalpojumi u.c.

3. attēls

**Līdz 2022.gada 28.februārim pēc pašnodarbināto personu iesniegumiem
izmaksāto subsīdijas atbalstu sadalījums pēc to apmēra par periodu no
2021.gada 1.oktobra**

Vidējais izmaksātais subsīdijas atbalsts pārskata periodā:

- pēc darba devēju iesniegumiem 325 EUR;
- pašnodarbinātajām personām 149 EUR;
- patentmaksātājiem 249 EUR.

Subsīdijas atbalsta atteikumi

Subsīdijas atbalsta piešķiršanai atteikti 2 774 iesniegumi, t.sk.:

- 792 darba devēju iesniegumi, kas ir 8,5 % no visiem darba devēju iesniegumiem;
- 1 874 pašnodarbināto personu iesniegumi, kas ir 12,8 % no pašnodarbināto iesniegumiem;
- 108 patentmaksātāju iesniegumi, kas ir 7,4 % no visiem patentmaksātāju iesniegumiem.

3. tabula

Līdz 2022.gada 28.februārim atteiktie darba devēju un pašnodarbināto personu iesniegumi subsīdijas atbalsta piešķiršanai par periodu no 2021.gada 1.oktobra

Apskatāmā kopa		Atteikto darba devēju iesniegumu skaits	Atteikto pašnodarbināto personu iesniegumu skaits
S	Citi pakalpojumi*	69	1 041
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	224	160
R	Māksla, izklaide un atpūta	78	172
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	144	90
P	Izglītība	23	148
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	101	11
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	38	42
H	Transports un uzglabāšana	58	21
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	33	33
Q	Veselība un sociālā aprūpe	14	36
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	10	6
T	Mājsaimniecību kā darba devēju darbība; pašpatēriņa preču ražošana un pakalpojumu sniegšana individuālajās mājsaimniecībās		5
Autoratlīdzību saņēmēji			109
KOPĀ		792	1 874

* Frizieru un skaistumkopšanas pakalpojumi, fiziskās labsajūtas uzlabošanas pakalpojumi u.c.

Līdz 2022.gada 28.februārim atteiktie patentmaksātāju iesniegumi subsīdijas atbalsta piešķiršanai par periodu no 2021.gada 1.oktobra

Norādītā profesija patentmaksas iesniegumos par periodu, kurā iekļauts 2021.gada oktobris	Atteikto patentmaksātāju iesniegumu skaits
Frizieris un skaistumkopšanas speciālists (piemēram, frizieris, grimētājs, kosmetologs, kosmētiķis, nagu kopšanas speciālists, parūku meistars, pirtnieks, stilists, vizāžists, tetovētājs, dekoratīvās caurduršanas meistars)	55
Tekstila, ādas un tām radniecīgu materiālu mākslas priekšmetu izgatavotājs (piemēram, šuvējs, drēbnieks, piegriezējs)	18
Fotogrāfs, mākslas fotogrāfs, kinooperators un audioieraksta operators	10
Auklis, guvernants, aprūpētājs, skolēnu pavadonis, privātskolotājs	4
Fizioterapijas speciālists (piemēram, fizioterapeits masieris)	4
Vairākas profesijas	4
Apgleznotājs, gravētājs un kodinātājs	3
Podnieks vai tam radniecīgas profesijas speciālists (piemēram, keramiķis)	3
Juvelieris	2
Kalējs	2
Koka, pinumu un tiem radniecīgu materiālu mākslas priekšmetu izgatavotājs (piemēram, mīksto un koka rotaļlietu izgatavotājs)	2
Precīzijas izstrādājumu izgatavotājs (piemēram, pulksteņmeistars)	1
KOPĀ	108

Būtiskākais atteikumu iemesls 61,4 % gadījumu – ieņēmumu samazinājums nav saistīts ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem. Šī iemesla dēļ atbalsts algu subsīdijai ir atteikts 1334 nodokļu maksātājiem, t.sk. 278 darba devējiem, 976 pašnodarbinātajām personām un 80 patentmaksātājiem.

Nēmot vērā Ministru kabineta noteikumus ietvertu regulējumu, ka ieņēmumu samazinājumam jābūt saistītam ar Covid-19 saimnieciskās darbības ierobežojumiem¹, VID, vērtējot iesniegumā norādīto informāciju, papildus neatbalstāmo nozaru sarakstam saimnieciskās darbības ierobežojumus skatīja kopsakarībā ar Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojumā Nr. 720 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” un Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumos Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” noteiktajiem ierobežojumiem.

¹ Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumu Nr. 676 “Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 676) 4.2. apakšpunkts.

Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumu Nr. 675 “Noteikumi par atbalsta sniegšanu nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 krīzes apstākļos (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 675) 3.² punkts.

Arī atbilstoši Ekonomikas ministrijas viedoklim primāri, lai kvalificētos atbalstam, nodokļu maksātājam ir jāatbilst noteiktiem kritērijiem, t.i., ieņēmumu/apgrozījuma samazinājumam, un saimnieciskās darbības veicējs Ministru kabineta noteikumu Nr. 675 izpratnē nevar darboties 3. pielikumā minētajās nozarēs vai par periodu no 2021. gada 1. decembra var darboties 4. pielikumā minētajās nozarēs, savukārt Ministru kabineta noteikumu Nr. 676 izpratnē saimnieciskās darbības veicējs nevar darboties 2. pielikumā minētajās nozarēs vai no 2021. gada 1. decembra 3. pielikumā minētajās nozarēs. Attiecīgi, ja saimnieciskās darbības veicējs atbilst šiem kritērijiem, tiek vērtēts, vai saimnieciskās darbības ieņēmumu/apgrozījumu kritums ir saistāms ar Covid-19 ierobežojumiem.

Ņemot vērā minēto, atbalsts algu subsīdijai un atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai par laikposmu no 2021. gada oktobra līdz novembrim netika piešķirts kopā 2263 nodokļu maksātājiem, kuri iesniedza iesniegumu par konkrētā atbalsta veida piešķiršanu.

Piemēri par nodokļu maksātāju sniegtajiem paskaidrojumiem par saimnieciskās darbības ieņēmumu/apgrozījuma krituma saistību ar Covid-19 ierobežojumiem sniegti šī informatīvā ziņojuma pielikumā.

Daļa nodokļu maksātāju, kuriem nebija lieguma pilnībā darboties, oktobrī un novembrī saimniecisko darbību nav veikuši vispār (ieņēmumi 0,00 EUR), tas īpaši raksturīgs pašnodarbinātajiem, kuriem arī pirms atbalsta perioda ieņēmumi bijuši salīdzinoši nelieli.

Daļai atbalsts ir atteikts, jo ieņēmumu kritumu primāri ir ietekmējuši nevis noteiktie ierobežojumi, bet paša nodokļu maksātāja darba organizācija, nepietiekams pieprasījums pēc tā sniegtajiem pakalpojumiem Piemēri, kādos gadījumos VID ir atteicis atbalstu algu subsīdijai, jo nodokļu maksātāju sniegtie paskaidrojumi neizskaidro saimnieciskās darbības ieņēmumu/apgrozījuma krituma saistību ar Covid-19 ierobežojumiem, apkopoti šī informatīvā ziņojuma pielikumā.

Minētie atteikumi neattiecas uz tajās nozarēs strādājošajiem nodokļu maksātājiem, kuri ir iekļauti atbalstāmo nozaru sarakstā² un kuriem aizliegts sniegt klātienē saimnieciskos pakalpojumus, pamatojoties uz visā valsts teritorijā noteikto ārkārtējo situāciju no 2021. gada 11. oktobra līdz 2022. gada 28. februārim. Tādējādi tām nozarēm, kurām ārkārtējās situācijas laikā bija pilnīgsliegums darboties un ieņēmumi bija 0,00 EUR (piemēram, atrakciju un atpūtas parku, citu izklaides un atpūtas darbību, azartspēļu, derību nozarei), VID atbalstu maksāja, ja darbiniekiem atbalsta perioda mēnesī bija bruto darba samaksa.

Tāpat vairākos gadījumos kā ieņēmumu krituma pamatojums tiek norādīta epidemioloģiskā situācija kopumā pasaulē vai citās valstīs, pamatojumi lielākoties

² Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumu Nr. 675 "Noteikumi par atbalsta sniegšanu nodokļu maksātājiem to darbības turpināšanai Covid-19 krīzes apstākļos" 4. pielikums "Darbības veidi, kuros darba devēji, pašnodarbinātās personas vai patentmaksātāji var kvalificēties algu subsīdijas atbalstam laikposmā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 31. janvārim".

ir vispārīgi, daļa nodokļu maksātāju norāda uz pilnīgu liegumu darboties vai klientu plūsmas ierobežojumu, lai gan faktiski ierobežojumi nav noteikti.

Lielais atteikumu skaits liecina, ka nodokļu maksātājiem nav nepārprotamas izpratnes par ieņēmumu samazinājuma saistību ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem.

13,8 % gadījumu subsīdija atteikta tāpēc, ka atbalsta pretendents nav bijuši ienākumi vai darba alga references periodā, proti, 2021. gada jūlijā, augustā, septembrī. Tā kā atbalstu nosaka 50 % apmērā no ienākumiem vai darba algas references periodā, ja minētajā periodā ienākumi nav bijuši, aprēķinātais atbalsta apmērs ir 0.

9,5 % darba devēju atteikta subsīdija, balstoties uz darba ņēmēja kritērijiem, proti, lai arī ir izpildījušies darba devējam noteiktie kritēriji, visiem iesniegumā iekļautajiem darba ņēmējiem nav bijis iespējams faktiski aprēķināt subsīdiju. Galvenais iemesls ir tas, ka konkrētajiem darba ņēmējiem references periodā un/vai atbalsta mēnesī nav deklarēta darba alga. Jāatzīmē, ka pārsvarā šo darba devēju iesniegumos subsīdija tika pieprasīta vienam darbiniekam.

3,8 % gadījumos subsīdija atteikta, jo iesniedzēja nodokļa parāds ir lielāks par 1000 EUR un tam nav piešķirts samaksas grafiks. Saņemot iesniegumu no pretendenta, kam ir nodokļu parāds, VID nekavējoties izvērtē konkrētā nodokļu maksātāja profilu. Subsīdija tiek atteikta gadījumos, kad parāds ir izveidojies ilgākā laika periodā, nodokļu maksātājs ilgstoši vai atkārtoti nav pildījis piešķirtos grafikus, ir uzsākta bezstrīda piedziņa un konstatēta piedziņas neiespējamība. Tāpat subsīdija tiek atteikta gadījumos, kad VID piedāvā nodokļu parādniekam vienoties par samaksas grafiku, bet nodokļu maksātājs atsakās to darīt.

Salīdzinoši neliels skaits iesniegumu – 1,3 % – atteikti saistībā ar vakcinācijas prasību neievērošanu. Jāatzīmē, ka vienā gadījumā VID subsīdiju ir atteicis nepamatoti. Lai pārliecinātos par vakcinācijas prasību ievērošanu, VID saņem datus no Nacionālā veselības dienesta, dati tiek saņemti un apstrādāti automatizēti. Nacionālā veselības dienesta rīcībā nav datu par vakcināciju, kas veikta ārpus Latvijas, tādējādi, pamatojoties uz Nacionālā veselības dienesta datiem, tika atteikta subsīdija, secīgi persona iesniedza dokumentus, kas apliecina Francijā veiktu vakcināciju, un subsīdija tika izmaksāta.

Izvērtējot atteikuma iemeslus nodokļu maksātājiem, kuru uzņēmējdarbības forma ir biedrība vai nodibinājums, algu subsīdijas piešķiršanai atteikti septiņi iesniegumi. Sešos gadījumos nav izpildīties kāds no kritērijiem saistībā ar darba ņēmējiem, kas nozīmē, lai arī iesnieguma iesniedzējs atbilstu visiem atbalsta piešķiršanas kritērijiem, katram iesniegumā norādītajam darba ņēmējam bijis vismaz viens iemesls, kāpēc atbalsta piešķiršana atteikta, piemēram, nav vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta vai nav uzsākta/pabeigta vakcinācija, vai nav ārstu konsilija slēdziena par atļauju nevakcinēties, par attiecīgo periodu izmaksāts slimības pabalsts, nav ienākumu bāzes, bet vienā gadījumā – pamatojoties uz apgrozījuma krituma neievērošanu.

Līdz 2022.gada 28.februārim VID ir iesniegti 226 apstrīdēšanas iesniegumi par atbalstu algu subsīdijai piešķiršanu, no kuriem izskatīti un lēmumi pieņemti 188 gadījumos, t.sk. 111 lēmumi ir atstāti negrozīti, 61 gadījumā sākotnējais lēmums

ir atcelts un pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, trijos gadījumos sākotnējais lēmums ir atcelts un pieņemts lēmums par atbalsta nepiešķiršanu, 13 gadījumos lēmums ir atcelts daļā un atbalsts piešķirts. Pēc apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšanas papildus izmaksai novirzīti 37,37 tūkst. EUR.

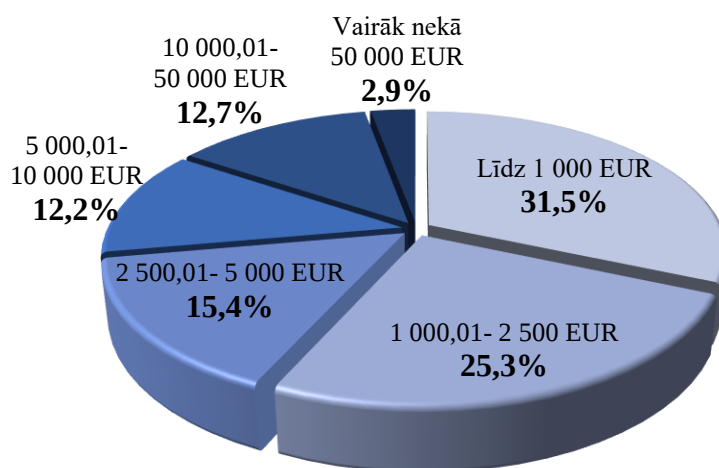
4. VID paveiktais granta maksājumu izmaksai

Līdz 2022.gada 28.februārim par periodu no 2021.gada 1.oktobra saņemti 11 177 iesniegumi granta piešķiršanai 96 520,22 tūkst. EUR apjomā, bet atsaukti 403 iesniegumi.

Līdz 2022.gada 28.februārim granti apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai piešķirti 66 731,61 tūkst. EUR apmērā.

4. attēls

Līdz 2022.gada 28.februārim piešķirto grantu sadalījums pēc to apmēra par periodu no 2021.gada 1.oktobra

Maksimālais granta atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai izmaksāts 29 atbalstos 15 nodokļu maksātājiem, kas pārstāv:

- vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības; automobiļu un motociklu remonta nozari (10 atbalsti);
- izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozari (deviņi atbalsti);
- mākslas, izklaides un atpūtas nozari (astoņi atbalsti);
- transporta un uzglabāšanas nozari (divi atbalsti).

4.1. Granta atsaukumi

Laikā no 2021. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 28. februārim nodokļu maksātāji ir atsaukuši 403 iesniegumus (nodokļu maksātājs atsauc iesniegto iesniegumu un iesniedz jaunu iesniegumu). Atsaukuma iemesli:

- kļūdas nodokļu maksātāja iesniegumā veiktajos aprēķinos, norādītajā atbalsta summā;
- pēc iesnieguma iesniegšanas nodokļu maksātājs ir precizējis nodokļu deklarācijas, kas ietekmē atbalsta aprēķināšanu vai apgrozījuma kritumu;

- atbalstu kumulācijas ietekme, proti, nodokļu maksātāji vērtē iespēju saņemt lielāku atbalstu un izvēlas piemērot izdevīgākos (noteikumu 4.2.1. vai 4.2.2. apakšpunkta) nosacījumus.

4.2. Granta atteikumi

Granta piešķiršanai līdz 2022.gada 28.februārim atteikti 2 919 iesniegumi par 19 219,47 tūkst. EUR, kas ir 26,1 % no kopējā grantu iesnieguma skaita un 19,9 % no pieprasītās summas.

5. tabula

Līdz 2022.gada 28.februārim atteiktie iesniegumi grantu piešķiršanai par periodu no 2021.gada 1.oktobra

Apskatāmā kopa		Atteikto iesniegumu skaits	Atteiktā summa, tūkst. EUR
G	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	798	5 915,54
S	Citi pakalpojumi*	473	320,62
M	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	441	2 575,97
H	Transports un uzglabāšana	292	3 270,18
I	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	242	2 546,58
R	Māksla, izklaide un atpūta, t.sk.	178	1 043,94
92	<i>Azartspēles un derības</i>	2	410,29
N	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	170	1 506,04
L	Operācijas ar nekustamo īpašumu	146	874,68
P	Izglītība	93	612,93
Q	Veselība un sociālā aprūpe	50	233,01
J	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	36	319,99
KOPĀ		2 919	19 219,47

* Frizieru un skaistumkopšanas pakalpojumi, fiziskās labsajūtas uzlabošanas pakalpojumi u.c.

Granta atteikuma iemesli:

- 57,4 % gadījumu jeb 1225 nodokļu maksātājiem par summu 14 662,0 tūkst. EUR grants atteikts, jo apgrozījuma samazinājums nav saistīts ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem. Piemēram, uzņēmumi, kas sniedz komunālos, teritorijas uzturēšanas un tīrīšanas pakalpojumus, tai skaitā patstāvīgiem klientiem – pašvaldības iestādēm, apgrozījuma samazinājums nav saistāms ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem, jo uzņēmuma pakalpojumu sniegšana 2021. gada oktobrī nebija ierobežota. Ņemot vērā, ka granta atteikumi minētā iemesla dēļ tika vērtēti tāpat kā subsīdijas atbalsta atteikuma gadījumā, plašāks skaidrojums un informācija par granta atteikumiem skatāma šī informatīvā ziņojuma apakšnodalā “Subsīdijas atbalsta atteikumi”;

- 22,2 % gadījumu grants atteikts, jo uzņēmums 2021. gada brīvi izvēlētu trīs mēnešu laikā VID administrētos nodokļus vidēji mēnesī aprēķinājis mazāk nekā

200 EUR. Piemēram, mazie uzņēmumi un saimnieciskās darbības veicēji (fiziskās personas). Atbalstam pieprasītās summas – no 60 EUR līdz 100 EUR, vidēji aprēķinātā nodokļu summa trīs mēnešu laikā – no 8 EUR līdz 20 EUR;

- 7,6 % gadījumu grants atteikts, jo nav pieļaujamās summas atbalstam apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai, ņemot vērā ierobežojumu. Proti, uzņēmuma kopējais atbalsta mēnesī saņemtais atbalsts kopā ar uzņēmuma apgrozījumu atbalsta mēnesī nevar pārsniegt 90 % no uzņēmuma vidējā atbalsta references periodā (attiecīgi 2021. gada vai 2019. gada jūlijā, augustā, septembrī);

- 3,5 % gadījumu grants atteikts, jo uzņēmums iepriekšējo sešu mēnešu laikā vai 2019. gada brīvi izvēlētu sešu mēnešu laikā vidēji mēnesī aprēķinājis nodokļus mazāk nekā 200 EUR. Piemēram, mazie uzņēmumi un saimnieciskās darbības veicēji (fiziskās personas). Atbalstam pieprasītās summas – no 60 EUR līdz 380 EUR, vidēji aprēķinātā nodokļu summa sešu mēnešu laikā – no 8 EUR līdz 180 EUR;

- 2,9 % gadījumu grants atteikts, jo uzņēmumam iesnieguma iesniegšanas dienā ir VID administrēto nodokļu (nodevu) parādi, kas kopsummā pārsniedz 1000 EUR.

Izvērtējot atteikuma iemeslus nodokļu maksātājiem, kuru uzņēmējdarbības forma ir biedrība vai nodibinājums, granta piešķiršana ir atteikta 17 nodokļu maksātājiem (24 iesniegumi) par 78,25 tūkst. EUR. Līdzīgi kā pārējām uzņēmējdarbības formām, arī biedrībām vai nodibinājumiem visbiežāk, t.i., 10 gadījumos, atteikuma iemesls bijis tas, ka apgrozījuma samazinājums nav saistīts ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem (7. tabula).

6. tabula

Atteikuma nosaukums	Nodokļu maksātāju skaits*	Atteikumu skaits	Atbalstam pieprasītā summa (tūkst. EUR)
Apgrozījuma samazinājums nav saistīts ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem	7	10	40,0
Apgrozījuma kritums atbalsta periodā ir mazāks par 30 %, salīdzinot ar apgrozījumu 2019. vai 2020. gada attiecīgajā mēnesī	1	2	12,1
Nav pieļaujamās summas atbalstam apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai, ņemot vērā ierobežojumu.	3	3	11,2
Uzņēmums (4.2.1. apakšpunktā minētais) 2021. gada brīvi izvēlētu trīs mēnešu laikā VID administrētos nodokļus vidēji mēnesī aprēķinājis mazāk nekā 200 EUR	3	4	11,4
Apgrozījuma kritums atbalsta periodā ir mazāks par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī kopā	2	3	2,9
Uzņēmums (4.2.2. apakšpunktā minētais) iepriekšējo sešu mēnešu laikā vai 2019. gada brīvi izvēlētu sešu mēnešu laikā vidēji mēnesī aprēķinājis nodokļus mazāk nekā 200 EUR	2	2	0,6

* vienam nodokļu maksātājam dažādos taksācijas periodos var būt dažādi atteikuma iemesli

Līdz 2022.gada 28.februārim VID ir iesniegti 318 apstrīdēšanas iesniegumi par granta piešķiršanu, uz kuriem pamatojoties pieņemti 154 lēmumi, t.sk. 122 lēmumi ir atstāti negrozīti, 25 gadījumos sākotnējais lēmums ir atcelts un pieņemts lēmums par granta piešķiršanu, divos gadījumos sākotnējais lēmums ir atcelts un pieņemts lēmums par granta nepiešķiršanu, piecos gadījumos lēmumi ir atcelti daļā un grants piešķirts. Pēc apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšanas papildus granta piešķiršanai novirzīti 219,73 tūkst. EUR.

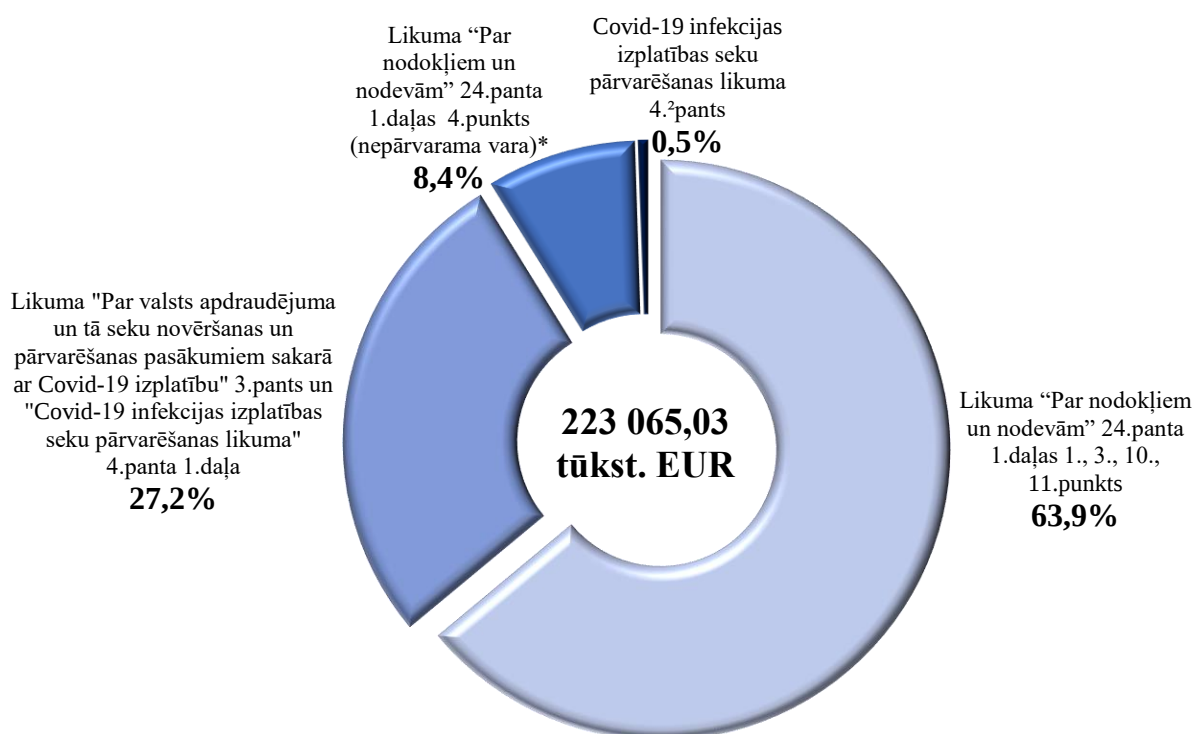
5. VID piešķirtie nodokļu nomaksas termiņa pagarinājumi

Atbalstot nodokļu maksātāju centienus labprātīgi segt nodokļu saistības, VID konsultē nodokļu maksātājus un aicina sastādīt nodokļu nomaksas grafikus. Ievērojot, ka speciālajam Covid-19 termiņu pagarinājuma atbalstam kvalificējas neliels nodokļu maksātāju skaits, VID skaidro un popularizē citu likumā paredzēto nodokļu samaksas grafiku saņemšanas iespējas.

No 2021.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 28.februārim nodokļu maksātājiem piešķirti nodokļu samaksas termiņa pagarinājumi 223 065,03 tūkst. EUR apmērā. Informācija par piešķirtajiem termiņa pagarinājumiem atspoguļota 6.attēlā.

5. attēls

Piešķirtie nodokļu samaksas termiņa pagarinājumi no 2021.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 28.februārim sadalījumā pēc piešķiršanas pamatojuma

* No 2021.gada 11.oktobra līdz 2022.gada 28.februārim, pamatojoties uz nepārvaramu varu, piešķirti 4,3 % no kopsummas.

Vienlaikus visi iesniegumi tiek rūpīgi izvērtēti, un VID konsekventi vēršas pret nepamatotu atbalsta saņemšanu. VID konstatēti gadījumi, kad uzņēmuma

situācija kopumā neliecina par faktisku atbalsta nepieciešamību, lai arī izpildās visi kritēriji atbalsta saņemšanai. Tā, piemēram, VID konstatēts, ka nodokļu maksātājs atbalsta periodā saistītajam uzņēmumam ir aizdevis 9 miljonus EUR.

Lai veicinātu VID klientu izpratni par atbalsta pasākumu piemērošanu un to pieteikšanu, VID tīmekļvietnē izveidota atsevišķa sadaļa [par Covid-19 saistošajiem jautājumiem](#). VID darbinieki turpina sniegt arī telefoniskas un rakstveida konsultācijas jautājumos par atbalstu Covid-19 izraisītās krīzes apstākļos.

6. Secinājumi

1. Līdzīgi kā iepriekšējos atbalsta periodos, visaktīvāk atbalstam piesakās uzņēmumi, kas darbojas tirdzniecībā, izmitināšanas un ēdināšanas nozarē, un pašnodarbinātās personas, kas darbojas pakalpojumu jomā.

2. VID ļoti īsā laika periodā ir operatīvi izskatījis ievērojamu skaitu atbalsta iesniegumu.

3. Galvenais iemesls atbalsta atteikumam ir tas, ka apgrozījuma kritums nav saistīts ar noteiktajiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem. Tādējādi secināms, ka nodokļu maksātāji neizprot, kādi iemesli ir/nav uzskatāmi par saistītiem ar epidemioloģiskās drošības pasākumiem Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai.

4. Atbalsta instrumenti sasniedz uzņēmējus, kas ir maksājuši nodokļus un biznesu atbilstoši iespējām pielāgojuši pandēmijas situācijai.

5. VID ieskatā izmaiņas atbalsta programmās nav nepieciešamas.

Pielikumā: Tabula “Nodokļu maksātāju sniegtie paskaidrojumi par saimnieciskās darbības ieņēmumu/apgrozījuma krituma saistību ar Covid-19 ierobežojumiem” (datne Pielikums_ziņojumam_atteikumi_ienemumu_kritums.docx) uz 8 lp.